

جريدة شرقية
(تاريخ تأسيسه ١٢٩٣)

ՀԵՐԻՏԵԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԻՑԱՍԻ ԿԱԶԵԹԱ

Թարգմար քեւսիսի 1877

صاحب امتياز آغوب جيوه لك
مؤسس ديكران جيوه لك
باب عالي صدارت قوسى قارشوسند، نوسرو ٤٩

ՍԽԱՐԳԻ ԻՍՏԻՏՈՒՏ ՎԷ ՄԻՒՏԻՈՒ
ՏԱՎԱՐ ՎԷ ԲԵՆԻՆ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՄԻՒՆԻՍԹԵՐԻ: ՏԻՂՐԱՆ ԶԻՎԷԼԵԿԵԱՆ
Պատկեր ՅԼԻ գրադարանում, Նո. 49

20 ԲԱՐԱ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Սըրդարաբաժան ար-
նան զանախիմ հեր կիւն Սօփիա սթա-
սիւնընա վասալ օլույոր: (Ի.)
* Պաշ վեքիլ հեյնի արաղիտեքի
էնալիւնին թէ՛նինը ինթիյաճը իշին
պու արաղիյն հեր կիւն 6 վահոն դա-
խիւնին կէտեքիւնընա ինթիյաճը
միշ տիր: (Ի.)
* Թիւսարեթ նեղարեթի կէնի ա-
րաղիտե թիւարեթ օտաւարը քիւնա-
սընա դարար վերմիշ տիր: (Ի.)
* Լիպեհալ քըրգալարընը ինթ-
թիւսար մէսէլեւի կիւնալն կիւն
քէսպը գուվեթի տիր: Պու քըրգա-
լարըն հարպ նիւայեթիւնտէ պիւրէշտի-
րիւնէկի իւմիտ օլունըյոր: (Ի.)
ԱՎՍԹՐԻԱ-ՄԱՃԱՌԻ ԽԱՔԵՐԻ Տրաճա
գարըն հարաքնաթը թէարուղիյն
պաշլամըլար տըր: (Ի.)
Ինչ.— ՅԻՍՆԱՐԶ մեմուրլարընը
մուվաֆադաթը իւղէրինէ Սէլանիկտէ
պիր Սըրպ թէլէկրաֆ վեքուսթա իտա-
րէիսանէսի քիւնալտ օլունտըղընը «Պալ-
զանսա Բոշթա» կաղըյոր: (Ի.)

ԵՎՐՈՓԱ ՆԱՐԳԸ

ԻԹԱԼԻԱ.— Նաղըլարըն Պրանսըդ
պաշ վեքիլի Պրիանըն Բոմաւան պվ-
տէթիւնտէն սոնրա, Պալզան վաղիյնթը
աւմուլիյնտի հաղաքնտա ուղուն ուղա-
տըյա թէտղաթ վե միւղաքէրաթտա
պուլունմըլ տըր: (Ի.)
ՐՈՒՍ Տոււմ մեճիսի Բիւտը. 22տէ
իւթիւմալ տալեթ օլընմըլ տըր: (Ի.)
* Րուսիաւա մայիյնթ կիւնալն
կիւնէ կիւնէլըյոր: Զրաւթ նեղարեթի
աւքերէ վերիյնէ ինթիյաճըն ա-
ղալարընտըն էմր ինթիյաճըն տիր: (Ի.)
ԱՆԴԱՆԻԱ.— ԱՄԵՐԻԿԱ.— Ալեմա-
նիա խարիճիյն նեղարեթի միւսթէյարը
Ս. Զիւմէրման «Աստիլեթու Բոշթա»
նամ Ամէրիկան աւանսընըն Պէրլին
մուսապիրինէ պէնսաթըն աթիյնտէ
պուլընմըլ տըր: «Լուգիթանիա» վա-
բորը մէսէլեւի հաղաքնտա Ալեմանիա-
նըն Ամէրիկայա թէպլիղ ինթիյաճըն
հոստըլը ինթիյաճըն էսաս օլաճաղընը
իւմիտ ինթիյաճըն. մահէլա հալ վե
մէվըլըն վէլաւթիւնի քէթմ իտէմէմ.
Ալեմանիա իմքեան տախիլիտէ սոն
տըրէճէտէ միւսաւաթտա պուլընտը.
Ֆաղաթ թանթէլպահըլար իշին հարպ
մանթըղալարը թային էսասընըն դալը
մէշու օլտըղընը Ալեմանիա գապուլ ի-
տէմէլ. Ամէրիկանըն պու մէսէլեւ հաղ-
աքնտա ախիւրէն ինթիյաճըն ինթիյաճը
վաղիյնթիւն էսպալընըն ալալայալորմ.
«Լուգիթանիա» մէսէլեւիտին պիր սու-
րէթը հալ պուլմաղ իւղըն օլտըղընը
նընտա պուլընըյոր իտիւ. Ֆաղաթ
վաշինկթոն գապիւնէսի նալէհանի դալ-
ըն գապիւլի գապուլ մէթալիպ էսպիւյան
էլէտի. Եիզ Ամէրիկալարըն քէթ ինթի-
կիտիպ Ալեմանիանըն քէսըն հայալէ-
թի թէլէպպիւսինտէ պուլընմայընըզ
Ամէրիկա րէյիսի Էիւմուրը վիւսոն

ՀԱՐՊԸ ՈՒՄՈՒՄԻ

ԹԵՂԵԼԵԸ ԲԵՍՄԻ

Յուլի. 25 քաղաքի զանաքիւնը
ուսումնասէն քիւլիլ օլընմը սըր.

1.— Իրազ ճէպնէսինտէ.— Մուշիմ
պիր վաղաւ օլմամըլ տըր:
2.— Գաֆգաւնէպնէսինտէ.— Տիւշմէ-
նին ինթի կարաղըլ մէվըլարընը 24
քանուրըն սանի կիւնիւ միւսթէլիթ
մանթըղալարտա կիւնէ թէքար էլլե-
միշ իտէ տէ, պիր մուվաֆադընթ
իսթիւնալ իտէմէմիշ տիր: Մէրքէպն
իւնթի միւսթէլընթիւթ թարաֆընտան
եաղըլն մուգապիլ թէարուղ նէթի-
ճէսինտէ տիւշմէն 300տէն ֆաղալ թէ-
լեթաթ վերմիշ վե իւրիսի գապիւթ օլ-
մաղ իւղըն 40 գաւար էսիւ պրաղմը
տըր:
3.— Զանազալ ճէպնէսինտէ.— 25
քանուրըն սանիտէ թէքքէ Պընըն պիր
տիւշմէն թորքիտ օլուսարիթի թա-
րաֆընտան պոպարտըման իտիւթիշ
վե պոթարիլարընըն մուգապիլ ա-
թէլիւն մէվըլար թորքիտ օլալա ի-
տիւթիշ տիր: (Մ.)

ՊԵՆԿԱՆ.— Կալալը դալեթ վալիսիմ
պիր սաֆիյա տախիլ օլընը տըր: Ի-
թալիսի ինթալան մէվալիլըն թիւճա-
րիւնսին Սուէիշ գանալը իւն ճիւլ-
րալթար պոպարտընտան միւրուրիսի մէն
էլլեմիշ տիր: (Ի.)
ՇԱՀԱՏԷ Օսման Ֆուստ վե Ապ-
տիւրրահիմ Էֆ. իւր Ալեման գարար-
կիւնը ուսումնասինէ աղիմէթ էլլեմիշէր
տիր: (Մ.)

ՊԱԼԳԱՆ ՆԱՏԻՍԵԼԵՐԻ

ԵՈՒՆԱՆ.— Պու կիւնէ «Հիւլը»-
տան.— Եոնանըն Ալեմանիանըն գու-
ճաղընա աթմամաղ իշին ինթիյաճըն
ուսուլը հարաքէլընթիւն խաֆիթէ
թաւալը ինթիյաճըն վաղընտա
եաղըն իտիւ. Պու կիւն Աղուլիտիս
գապիւնէսինտէ վէնիլընտը մուհար-
րիւթընէ գարըն էլէ ալտըլը թէտա-
պիրը շէտիտէ վե մէվըլթէթիւն ալալը
տախիլիւնսին մէշուլ օլաճաղընը
թանթիւթիւթը գարըն էրէլիճէ շիտ-
տէթը մուսալէ ինթիյաճընտէն, պու

«Ճ. Նարգիլե» ճիւն քիւլիլգալը 44

ՊԻՐ ԹԱՊԻՊԻՆ ԶԻՆՍՅԵԹԼԵՐԻ

ՊԻՐԻՆ ԶԻ ԳԸՍՄ

ՊԵՐՔԱՆ ՎԷ ԳՈՒՄՐԱՆԵԱՍԸ ԱՃԵՆԹԻ

— Պէն մի սէնի թէպլիմ իտէլիմ,
տէտի նիւա, պէնի քիւլիւն հերինէ
դոյտուլն: Լաքին սէօյլէ պաղալըմ նա-
սըլ հարտըն:
Օ զէման՝ Գամբէն լաղըրտը ինթիյաճը
իշին կէօրալիկ ինթիյաճըն քէն-
տիւնի տուր իտէմէլընթ տիւթիւթէն
նիւայըն էլլեթի արաւընա ալըպ, հեր
էնի հաթթա էն ուֆաղ թէֆէրուլթը
պիւլէ ուսումնասինըն հիւքեպէ ինթի-
վէ նիւայէթիւն,
— Շիւտի պանա՝ քէնտի էոկի կէ-
րիմէ կիւլմէթըն պաղալ չարէ գալ-
մատը: Պու իշ հաղաքնտա րիւպէթըն

սոնրաքիւլը մէյտանը պոշ պուլըպ
հաթթա գրալ Գոնսթանթին ալէլիյնէ
պիւլէ չալըլըյորլար իտի. գրալ իտէ
հիւքիւնթիւն պու վաղիյնթիւնտէն խոշ-
նուտ գալմաղընը պիր գալ տէֆա-
լար մէօյլէմիշ իտի, օ սըրալարտա ին-
թիւսապթ վուգու պուլըպ մէվըլար
մէպուսան՝ կուսարիսին էքթիւթի
թէլըլ իտէճէկիւնտէն, Աղուլիտիս իտ-
թիւս ինթիյաճըն իտէ տէ, գրալ
պիր կուսարիս գապիւնէսինտէ Ալեմա-
նիա վե Պուլիարիս իւն պիր ինթիյաճը
խաֆիթ նիւայն օլարաղ Ալեմանիայա
օլան թէլէճէկիւնթիւն մաարուլ պուլըն-
մաղը վե պիւնալն տէլէն տաւա զիյալտէ
շիտալթիւն ինթի հարաքիւթ իտէճէ-
կիւն քէք կիւլէլ պիւլիտիկի հաւալիլըն,
կուսարիսին րիյալթիւն տէրէօնտէ ի-
տէճէկի կէլլեթը նուղալարա ինթիյաճը-
նա Րալիսի գանսըրընմայա գաւար
րէլէսը քանստա գալմաղընը Մ. Աղու-
լիտիսին քէնա ինթիւն տիր: Պիւնալն
ալէլէն արթըզ Սղուլիտիսին ուղուն
միւստէթ ինթի քէնա քէնտա պուլընմա-
ղըն իւմիտ օլընմայա: Գրալ Գոնս-
թանթիւն՝ վէնիլընտըլարա գարըն
շիտալթիւն հարաքիւթ ինթիյաճըն իւղըն
տախիլիւն նաղըրը Մ. կուսարիսին սէ-
լանիյնթը թամէ վերմիշ տիր: կուսա-
րիսին րիյալթիւնտէ թէլըլ օլընըպ,
էքթեանը հարպ րէիսի Տուսմանիս, Ա-
թիւն մէվը գոմանտանը, էմիլիյնթը
ուսումնասին միւստիւթի վե պոպիւթի նաղը-
րը աւիւրալ Գոնսթանթին օլուսին միւ-
րէքքէլ պուլընտա իուսուլի պիր գո-
միւթիւն տախիլը մէմէլթէթտէ աւալի-
շին ինթիյաճըն պաղաճաղ տըր: Գը-
րալ վերալիկ ուղըն պիր րաբորթո-
տա գոմիւթիս պիւթիւն գրալիլթիւն
իտալիէ էօրթիյն, սանսիւր վաղըլա
միւլթիյն մէմուրլարընըն կէրիւն ա-
թիւն մէմուրլար թային լիւղուլընը
տէրմիյան իտիյոր: Գրալ պու թա-
լէպլըրի գապուլ ինթիւն տիր: Շիւպիւն
եօղ քի պու թէպպիւր վէնիլընտը
լարըն վե ուսթալարը օլան ինթիյաճը-
նըլարըն թանթիւթընա նիւայէթ վե-
րէճէլ տիր:

Աթիւստան ալընալ պաղը մա-
լիւսալ կէօրէ, Մ. Աղուլիտիս գրա-
լա ելէնիտէն ինթիյաճըն ինթիյաճըն վե Գա-
պիւնէսին թէլըլիւն Մ. կուսարիսին
հէլալէ ինթիյաճըն արաղընըն րըյար ինթի-

սիւքիւնթիւն պուլընտա ալտէթ իտէ-
ճէկիւն վե օ զէման, սէվիլիւթ, նէ գա-
տար պախիլիյար օլաճաղընըն սէն
կէօրէճէլտէն:

— Նէ վաղթ կիւլիյորըն:

— Եարըն սապա. Բարիլիս հալա-
սը նաւտիր տիր. օլը թէնէֆիւս ինթի-
մէլէ ինթիյաճըն վար տըր:

Այնը կիւնտէ գոնթ տը Պիւրի՝ պա-
րոն Շաննէլընտէն պիր թէլէլըպա ալ-
տը քի պուլընտա շու սաւտէ լուղթ վար
իտի. «Գապուլ իտէլիւ»:

Ի ԲԻՆ ԶԻ ԳԸՍՄ

ԻԱՏԵԻ ՆԱՄՈՒՍ

Բարիլիս 80 միւ մէսաֆէսինտէ Ա-
լիէ նէրի իւղէրիւնտէ Շաւրըն թէս-
միւն իտիւն քիւլիւթ պիր գաւապա

վար տըր: Միւրալայ Մէրան 1871տէ
մէքթըր գաւապաւա պէօլիւթ պիր
Ֆապիլիյա թէնսիս ինթիւն իտի: Մի-
րալայ տը Մէրան հարպիյն մէքթէ-
պիւնտէն չըգան բարաղ պիր գապիւթ
օլմուշ իտի: Զէնուղ 38 եալընտա ի-
մէն գաթիւն քէնտի ալիւսինտէն գալ-
մըն օլան պէօլիւթ պիր սէրվեթ մա-
լիւթ օլտուղը հալտէ, քէնտիսինտէն
տաւա զէնիլի պիր ալիւնթիւն քէրմէսի
իւն էվէլիտի: Նայիլ օլտուղը սա-
տէթի ինթիյաճըն իշին պիր տէ չօնուղը
օլմասը ինթիյաճըն իտի քի, պու ար-
ղուլընտա տա նայիլ օլուպ, Ֆէվզէլտէ
կիւլէլ օլան զէվէլիտին թիւսալը
միւնէսթիւն աւտընա չայան պիր գըզ
չօնուղը տիւնսայա կէլտի: Ինթիւ օ
սըրաւալ աւիւն 1870 մուսարէպէսի
րաթլարտը քի, միւրալայ տը Մէրան
վաղիլթիւն աւքէրիյնսին իշին իշին
սէվիլիլ ֆամիլիսընտան ալըլմաղա

մէնպուր գալտը: Զէվէ վե զէվէլ պու-
լիւթ ինթիյաճըն Ֆէվզէլտէ միւ-
թէնսիւթ օլտուլար: Պիր չըսը գապ-
լէվուգու քէնտիլընթիւն էլիւ միւսթիւն-
ճէլէրէ դարդ ինթիւն իտի: Զաղիյա-
թէն տէ միւրալայ տը Մէրան հարպըն
պիտայէթիւնտէ Մէն տուվարլարը ալ-
թընտա աղըր սուրէթտէ մէնուլ օլուպ
էսիւր տիւլտիւ վե Բոմէրանիստա հապս
իտիլտի: Ուղուն պիր էսիւրիւթտէն
սոնրա, Պրանսայա ալտէթիւնտէ սէվ-
կիւլի զէվէլիտի թէքըն հայտթ ինթիյաճը
իւղըն իտի: Պու նաղիւթ գաւալըն՝ չէն-
րին ինթի տէֆա մուհանթըն օլմասը
նէթիյաճընտէն չէթալիկ րըղըրապաթ
վե մանրուլիյնթիւնտէ տալանամամըլ ի-
տի: Գըզըղալարըն քիւլիւթ Պէրթ
հէնուղ 4 եալընտա իտի: Միւրալայ տը
Մէրան հըս ինթիյաճըն պու էլիւ ըղալ-
րապաթ վե թէնսիւթալթ գարընընտա
հայաթը ինթիյաճընտէն չէթիւնէլէ գա-

